Jätehuoltoa koskeva ilmoitus Valtionkonttorille sidosyksikkösopimuksen jatkamisesta /Kiertokaari Oy

Khall 21.09.2026 § 215
171/00.04.00/2026

Valmistelija Yhdyskuntajohtaja Johanna Vakkuri ja hallinto- ja talousjohtaja Jonne Karinkanta

Eduskunnan hyväksymät hankintalain muutokset tulevat sovellettaviksi 1.7.2027 alkaen, siirtymäajan päätyttyä. Muutoksen keskeinen sisältö koskee osakeyhtiömuotoisia sidosyksiköitä: sidosyksikön omistajan omistusosuuden tulee olla vähintään 10 prosenttia, jotta hankintayksikkö voi jatkossa hankkia palveluita sidosyksiköltään. Mikäli omistusosuus jää tämän rajan alle, hankintayksikön on lähtökohtaisesti irtisanottava sidosyksikön kanssa tehdyt sopimukset päättymään viimeistään 30.6.2027 mennessä.

Laki mahdollistaa kuitenkin pidemmän, enintään 30.6.2030 asti ulottuvan siirtymäajan hyödyntämisen, mikäli sopimuksen irtisanomisesta aiheutuisi kohtuuttomia seurauksia, siihen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä tai sopimuksen ennenaikainen päättäminen voisi vaarantaa yhteiskunnallisesti kriittisen jätehuollon järjestämisen. Pidemmän siirtymäajan käyttöönotto edellyttää, että hankintayksikkö tekee asiasta määrämuotoisen ilmoituksen Valtiokonttorille viimeistään 30.9.2026.

Iin kunnan omistusosuus kunnan jätehuollon palvelutuottajasta Kiertokaari Oy:stä on 1,62 prosenttia. Omistusosuuden nostaminen uuden lain edellyttämään vähintään 10 prosenttiin ei ole taloudellisesti eikä käytännössä mahdollista toteuttaa itsenäisesti lyhyellä aikavälillä. Kunnan jätehuollon toiminta on pitkäaikaisesti tehty seudullisessa jätehuolto yhtiössä, joiden äkillinen katkeaminen jo 30.6.2027 mennessä muodostaisi merkittävän riskin palveluiden jatkuvuudelle, yhteiskunnan kriittiselle toiminnolle ja varautumiselle.

Pidemmän siirtymäajan hyödyntäminen ei sido kuntaa mihinkään tiettyyn lopputulokseen jätehuollon järjestämisen suhteen, vaan antaa aikaa arvioida yhdessä Kiertokaaren muiden omistajien kanssa, miten tarvittavat jätehuollon palvelut järjestetään jatkossa. Käytettävissä olevia vaihtoehtoja voivat olla esimerkiksi omistajien välisten yhteistoimintarakenteiden kehittäminen, toimivallan siirtäminen yhteiselle organisaatiolle, sidosyksikön yhtiömuodon muuttaminen, oman osaamisen vahvistaminen sekä palveluiden hankkiminen kilpailuttamalla markkinoilta. Kuhunkin vaihtoehtoon liittyy oikeudellisia, toiminnallisia, taloudellisia ja teknisiä vaikutuksia, jotka tulee selvittää ja arvioida huolellisesti ennen lopullisten ratkaisujen tekemistä.

Vaihtoehtojen selvittäminen ja mahdollinen toteutus vievät aikaa, ja niihin liittyy sekä kustannuksia että palveluiden jatkuvuuteen kohdistuvia riskejä. Jätehuollon palvelut muodostavat laajan, alueellisesti integroituneen kokonaisuuden, jonka muuttaminen edellyttää huolellista valmistelua, vaihtoehtojen vertailua, sopimusjärjestelyjen uudistamista ja teknisiä muutoksia, todennäköisesti myös yhteistyössä muiden omistajien kanssa. Riittävä siirtymäaika mahdollistaa muutosten toteuttamisen hallitusti, turvaten palveluiden jatkuvuuden ja yhteiskunnallisesti kriittisen toiminnon koko prosessin ajan, ja vähentää riskiä siitä, että kunta joutuisi tekemään kiireessä pitkällä aikavälillä epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Kunnan rajalliset resurssit eivät myöskään mahdollista useiden samanaikaisten järjestelmä- ja palvelumuutosten toteuttamista ilman merkittävää toiminnallista riskiä, minkä vuoksi vaihtoehtojen selvittäminen edellyttää erillistä, kohdennettua valmistelutyötä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Manninen Marjukka Iin kunta

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää

1) hyödyntää hankintalain mahdollistamaa pidempää siirtymäaikaa enintään 30.6.2030 asti Kiertokaari Oy:n kanssa tehtyjen sopimusten osalta ja

2) valtuuttaa hallinto- ja talousjohtajan tekemään asiaa koskevan ilmoituksen Valtiokonttorille määräaikaan 30.9.2026 mennessä ja

3) valtuuttaa kunnanjohtajan ja yhdyskuntajohtajan valmistelemaan tarvittavat selvitykset kunnan jätehuollon palveluiden tulevaisuuden järjestämismahdollisuuksista tehden yhteistyötä Kiertokaari Oy:n muiden omistajien kanssa.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.